

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Abdulkadir URALOĞLU tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

Son yıllarda, Türkiye çıkışlı gemilerin uluslararası uyuşturucu ticaretinde sıkça yer alması, Türkiye'nin ve uluslararası toplumların güvenliğini tehdit eden ciddi bir sorun haline gelmiştir. Son olarak, Fransız donanmasının Güney Amerika açıklarındaki Martinique Adası yakınlarında gerçekleştirdiği bir operasyonda, Türk bir armatöre ait olan Haliç-Equality isimli gemide 9 tonun üzerinde kokain ele geçirilmiştir. Ele geçirilen bu uyuşturucunun piyasa değeri yaklaşık 3 milyar dolar olarak hesaplanmaktadır. Bu olay, Türkiye limanlarından hareket eden gemilere yönelik denetimlerin yetersizliğini ve organize suç örgütlerinin bu denetim zaaflarından nasıl faydalandığını bir kez daha gözler önüne sermektedir.

Güvenlik kaynaklarının verdiği bilgiye göre, hurda vasfında olan ve piyasa değeri 200 bin dolar civarında olduğu belirtilen Haliç-Equality isimli gemi, 12 Kasım 2024'te İstanbul'dan hareket etmiştir. Gemi, 10 Aralık 2024'te Batı Afrika ülkesi Gine Bissau'ya demir atmış, ardından 13 Aralık'ta Güney Amerika açıklarındaki Martinique Adası'na doğru yola çıkmıştır. Martinique, Kolombiya ve Venezuela gibi uyuşturucu üretiminin merkezi olarak kabul edilen ülkelere yakın bir konumda bulunmakta ve Fransa'nın kontrolü altındaki bağımlı bir bölge olarak Fransız ordusu tarafından korunmaktadır. 28 Aralık'ta geminin radar sinyalini kapattığı tespit edilmiş ve 10 Ocak 2025'te Fransız donanmasının düzenlediği operasyonda gemiye müdahale edilmiştir. Operasyonda ele geçirilen 250 paketin yapılan testlerinde kokain olduğu belirlenmiştir. Bu kokainin toplam ağırlığının 9 tonun üzerinde olduğu ve sokak fiyatı baz alındığında 3 milyar dolardan fazla bir piyasa değerine sahip olduğu ifade edilmektedir.

Bu olay, yalnızca bir gemiye yönelik bir vaka değildir. Son üç yılda Türk armatörlere ait toplam 5 gemi, uluslararası sularda uyuşturucu taşıırken yakalanmış ve bu gemilerde ele geçirilen toplam uyuşturucu miktarı 25 tonun üzerinde olmuştur. Bu uyuşturucuların toplam piyasa değeri ise 10 milyar doları aşmaktadır. Türkiye, coğrafi konumu nedeniyle uluslararası uyuşturucu ticareti rotalarında önemli bir geçiş noktası haline gelmiştir. Ancak, bu durum, ülkemizin güvenlik açıklarının ve denetim eksikliklerinin organize suç örgütleri tarafından nasıl istismar edildiğini de ortaya koymaktadır. İstanbul gibi önemli ticaret limanlarından kalkan gemilerin, uluslararası sularda uyuşturucu ticaretiyle ilişkilendirilmesi, sadece Türkiye'nin ticaret güvenliğini değil, aynı zamanda ekonomik istikrarını ve uluslararası itibarı da zedelemektedir.

Uyuşturucu ticareti, yalnızca bir suç meselesi değil, aynı zamanda halk sağlığı, ekonomik güvenlik ve uluslararası ilişkiler açısından da büyük bir tehdit oluşturmaktadır. Bu olayların önlenmesi için deniz taşımacılığına yönelik denetimlerin artırılması, teknolojik altyapının güçlendirilmesi ve organize suç örgütleriyle etkin mücadele edilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Fransız donanmasının yaptığı operasyonlar sonucu yakalanan Türk armatörlere ait gemilerle ilgili Türkiye’de herhangi bir soruşturma başlatılmış mıdır? Bu soruşturma hangi kapsam ve içerikte yürütülmektedir?
- 2- Fransız donanmasının operasyon düzenlediği ve 9 ton kokain ele geçirilen Haliç-Equality isimli geminin, İstanbul’dan hareketinden önce Türkiye limanlarında herhangi bir güvenlik ve uyuşturucu taramasından geçirilip geçirilmediği hakkında bilgi var mıdır? Bu gemiye yönelik yapılan denetimlerde hangi prosedürler uygulanmıştır?
- 3- Türk armatörlere ait gemilerin uyuşturucu kaçakçılığına karışmasıyla ilgili olarak, armatörlere yönelik adli ve idari hangi işlemler gerçekleştirilmiştir? Bugüne kadar bu vakalarda kaç armatör hakkında cezai yaptırım uygulanmıştır?
- 4- Son 10 yılda Türkiye limanlarından çıkan gemilerde uyuşturucu kaçakçılığına ilişkin tespit edilen vaka sayısı nedir? Bu vakalarda ele geçirilen toplam uyuşturucu miktarı ve maddelerin piyasa değeri ne kadardır?
- 5- Haliç-Equality isimli geminin, radar sinyalinin kapatıp Gine Bissau’dan Güney Amerika’ya doğru hareket etmesi ve bu rotanın uyuşturucu kaçakçılığı açısından bilinen bir güzergâh olması göz önüne alındığında, Türkiye limanlarında bu tür risklerin tespiti ve önlenmesi için alınan tedbirler nelerdir?
- 6- Türkiye çıkışlı gemilerin, son üç yılda 25 tonun üzerinde uyuşturucu ile yakalanması ve bunların toplam piyasa değerinin 10 milyar doları aşması dikkate alındığında, bu vakaların neden artış gösterdiği konusunda herhangi bir çalışma yapılmış mıdır? Bu bağlamda alınan tedbirler nelerdir?
- 7- Türk limanlarında, gemilerin uyuşturucu madde taşımacılığı açısından denetlenmesi amacıyla kullanılan teknolojik altyapılar ve yöntemler nelerdir? Bu yöntemlerin uluslararası standartlara uygunluğu nasıl değerlendirilmektedir?
- 8- İstanbul’dan çıkan gemilerin uluslararası uyuşturucu ticaretine karışmasını önlemek adına, ilgili bakanlıklar ve kurumlar arasında koordinasyon sağlanmakta mıdır? Bu kapsamda güvenlik açığı oluşturan unsurların tespiti ve giderilmesi için yapılan çalışmalar nelerdir?
- 9- Haliç-Equality gemisi gibi hurda vasfında ve düşük piyasa değerine sahip gemilerin uyuşturucu kaçakçılığında kullanılması dikkate alındığında, bu tür gemilere yönelik ek bir denetim planı hazırlanmış mıdır?
- 10- Türkiye’nin uluslararası uyuşturucu ticaretinde bir geçiş ve lojistik merkezi olarak kullanılmasının önlenmesi için yeni tedbirler alınması planlanmakta mıdır? Bu konuda uluslararası kuruluşlarla iş birliği yapılmakta mıdır?